

ESPT, Karel Elooi van der, priester (Koekelare 1 december 1891 - Oostende 19 april 1938).

Oudleerling van het Roeselaarse klein-seminarie (1904-'10), een jaar lager dan Odiel Spruytte en Firmin Deprez. Hij was primus perpetuus van zijn klas en stond onder invloed van de sterke Rodenbachse stroming in de studentengemeenschap. Door de diocesane overheid werd hij naar de Gregoriana te Rome gestuurd voor doctoraten in de wijsbegeerte en de theologie. Nadat hij op 7 april 1917 in Rome tot priester gewijd was, kreeg hij bij de heropening van de Leuvense universiteit een leeropdracht aan het Amerikaans college. Moeilijkheden met bisschop Waffelaert in 1924 leidden tot zijn overplaatsing als onderpastoor naar Diksmuide en Vladslo.

In augustus 1914 onderbrak hij zijn verblijf in Rome om als brancardier in de derde legerafdeling te dienen, voornamelijk in het kamp van Auvours. Vlaamse vrienden zorgden begin 1917 vanwege zijn wankele gezondheid voor de terugreis naar Rome. Daar zocht hij contact met een aantal Vlaamsvoelende vrienden, zoals Mgr. de T'Serclaes, Odilon Hansen, Jozef Vosté, Karel van Sante, Gustaaf Lambrecht, beide laatsten verbindingsmannen met het IJzerfront en in het bijzonder met Cyriel Verschaeve.

Van 1919 af was Van der Espt druk doende in het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond en het tijdschrift *Ons Leven*. Deze initiatieven en contacten zouden zijn universitaire loopbaan in 1924 voortijdig knakken. Betrokken, in 1920, in de groep *Ick wyck niet af* (op instigatie van Jef Goosenaerts), samen met de kapelaans Verschaeve, De Smet en Spruytte, kwam hij in december 1921 direct in het vaarwater van Robrecht de Smet, in het Verbond der Vlaamsche Nationalisten *De Blauwvoet*. Beide initiatieven waren wel bedoeld als drukgroep in de V.B. te functioneren, maar de antiparlementaire en integralistische tendensen beten enige diepgang. De samenwerking met Robrecht de Smet werd nog hechter met de oprichting van het weekblad *Vlaanderen* op 14 mei 1922; daaraan heeft Van der Espt zeker de eerste vijf jaar belangrijke medewerking verleend.

Na zijn overplaatsing naar Diksmuide in 1925, en naderhand naar Vladslo, kwam Van der Espt dicht bij Cyriel Verschaeve te staan. Aldus trad hij ook in 1927 in de redactie van *Jong Dietschland*, waarin hij met Spruytte een soort van complementair duo vormde. Na 1931 ging zijn aandacht meer

naar de religieuze problematiek. Het boek Jezus van Verschaeve zou niet ontstaan zijn zonder de diepgaande gesprekken tussen beide priesters. Overigens zijn van Karel van der Espt in handschrift bewaard: toneelstukken als Maria Magdalena, Filips van Artevelde, Tiberius, en ook Gepeinzen, Verhalen, Verhandelingen, Kunst, sermoenen en studies over de V.B. en de sociale actie.

LITERATUUR: A. de Bruyne, *Joris van Severen. Droom en daad* (1961, p. 42); - L. Simons, *Eer Vlaanderen vergaat*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, jg. 25, nr. 4 (1966, kol. 241-246); - J. Geldhof, *Dagboeknotities van Gustaaf Lambrecht*, in *Dagklapper* (Parochieblad Brugge) (28 november en 4 december 1968); - A. de Bruyne, *Hendrik de Man. Cyriel Verschaeve* (1969); - A.W. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme. De geschiedenis van de jaren 1914-1940* (1969, tweede uitgave, p. 236); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, II (1969, p. 120); - J. Geldhof, *Gustaaf Lambrecht*, in *Ne Pereant*, jg. 5 (1970); - R. Vanlandschoot, *Het drama van Cyriel Verschaeve en Robrecht de Smet 1918-1925*, in *Verschaeviana*, I (1970) en II (1971).

ROMAIN VANLANDSCHOOT